

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 08.06.2021

Alpay Arıman
Mersin Milletvekili

Türkiye’de son 10 yılda 28 bin marketin açıldığı perakende sektöründe önümüzdeki yedi yılda 15 binin üzerinde yeni market daha açılacağı öngörülmektedir. 2027 yılına kadar 13 binin üzerinde yeni mağaza açılması beklenen indirim marketlerin, gıda perakendesindeki payının ise yüzde 81’e ulaşması tahmin edilmektedir.

2012 yılında toplam 13 bin 415 yerel ve ulusal zincir market var iken, bu sayı 2017 Aralık sonu itibarı ile yüzde 108 artarak 28 bin 30’a çıkmıştır. 2021 itibarıyla de toplam zincir market sayısı bu rakamı da geçmiştir. Her Mahallede , her Mahalleyi bırakın büyük şehirlerde neredeyse her sokakta en az 3 ayrı zincir market yan yana , karşı karşıya şubeler açmaktadır Bu marketler; toptan fiyatına satış kampanyası yapıp perakende fiyattan da yukarıda satış yapmaktadırlar.Bu hem haksız rekabet hem de küçük esnafı yok eden bir uygulamadır.

Son 20 yılda bakkal sayısının yüzde 57 oranında azaldığı; market sayısının ise yüzde 1000 oranında arttığı gerçeği de bu duruma işaret etmektedir.

Bir yılı geçen koronavirüs pandemisi ve kapatmaları sonrasında da mahalle esnafı çok daha büyük ekonomik sıkıntının içine düşmüştür. Buna rağmen zincir marketlere hafta sonu çalışma izinleri verilirken; zor durumda olan mahalle esnafına ise kısıtlamalar kapsamında çok daha dar iş yapma imkanı açılmıştır.

Covid-19 salgını sürecinde esnafa yeterli destek sağlanmamış; esnaflarımız büyük zorluklar yaşamaya devam edilen ‘virüs ekonomisi’ ile baş başa bırakılmıştır. Zincir marketlerde çalışan emekçilerin de zor ve sıkıntılı koşullarda çalıştığı bilinmekte; o vatandaşlarımıza da yönelik destek sağlanmamaktadır. Onun yerine sadece çok dar ve az olan zengin firma sahiplerine, zincir market patronlarına vergi indirimleri ve desteklerin sağlandığı bilinmektedir.

Her sokakta açılan zincir market şubeleri nedeni ile bakkal , kasap , manav, züccaciye vb esnaf kepenk kapatmaktadır

Bu bağlamda;

1 – Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla; Türkiye’de bulunan zincir market ve şubelerinin sayıları kaçtır? Bu marketlerde kaç vatandaşımız çalışmaktadır? Bu marketlere son bir yıl içerisinde verilen teşvik ve sigorta desteği nedir ?

2 – Esnafların ayakta kalması ve yaşaması için zincir marketlerin sayısal sınırlandırılması, aralarında mesafe ölçütü , nüfusa göre şube sınırlaması vb gibi mahalle esnaflarını yaşatacak herhangi bir çalışma yapılması düşünülmekte midir ?

3- Mahalle esnafını yok eden zincir marketler hakkında ne gibi yasal mevzuat çalışmaları yapmaktasınız ?